

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ที่	รายชื่อ	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
1	ดร.ประพนธ์ หลีสิน	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์ จังหวัดปทุมธานี
2	รศ. ผดุง ศิริรัตน์	ประธานหลักสูตรศิลปกรรม มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนสุนันทา
3	รศ. ฉันทนา สุรัสวดี	ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
4	น.ส.แสงดาว เทียมทัน	หัวหน้าออกแบบและพัฒนาสื่อ กลุ่มงานสื่อการเรียน การสอน สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
5	ผศ. ภัคดี ขจรไชยกุล	ประธานหลักสูตรนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ภาคผนวก ข.

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สุนทรียภาพทางศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัย

โกสม สายใจ

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่อง

สุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

โกสุม สายใจ

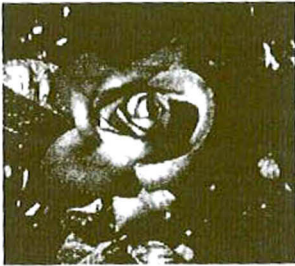
หลักสูตรศิลปกรรม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

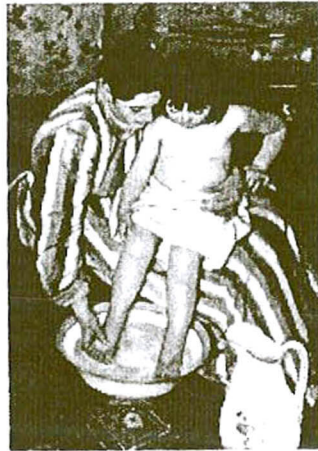
จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุนทรียภาพในธรรมชาติ และ
ในงานศิลปะ กิจกรรมสุนทรียภาพเพื่อพัฒนาสมองของเด็กปฐมวัย การจัดการ
เรียนการสอน การวัดประเมินผลกิจกรรมสุนทรียภาพ และสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้

ความงามตามธรรมชาติ

ความงามในงานจิตรกรรม

ความไพเราะในดนตรี

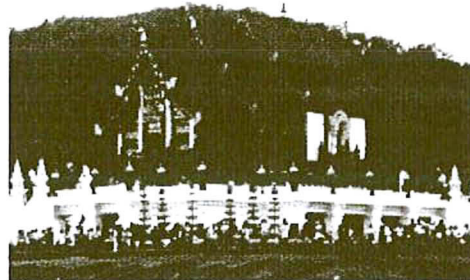
ความงามในศิลปะการแสดง

สุนทรียภาพ เป็นประสบการณ์เชิงบวก กับสิ่งที่ เป็นธรรมชาติและ สิ่งที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น ทำให้มนุษย์ทุกคนมีประสบการณ์สุนทรียภาพตลอดเวลา จน เกิดความเคยชิน เหมือนที่เราชินกับการหมุนของโลก ที่มีการหมุนรอบตัวเองตลอด เวลา ประสบการณ์ของแต่ละคน เป็นการรับรู้ผ่านมาจากประสาทสัมผัส เช่น ผ่านมา ทางประสาทตา เป็นความสวยงาม ผ่านเข้ามาทางหู เป็นความไพเราะ ผ่านเข้ามา ทางจมูก เป็นความหอม ผ่านเข้ามาทางปาก เป็นความอร่อย และผ่านทางกาย สัมผัส เป็นความนุ่มนวล ความอบอุ่น ความรู้สึกเหล่านี้เรียกว่าประสบการณ์ สุนทรียภาพ (Aesthetic experience)

การรับรู้ของเด็กเล็ก จะเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว จากพ่อแม่ผู้ ปกครองผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของเด็ก ในลักษณะของตา ดู หู ฟัง ลิ้นรับรส จมูกดม กลิ่น และผิวสัมผัส ดังนั้นประสาทสัมผัสทั้ง 5 จึงเป็นสิ่งที่เราใช้เป็นเครื่องมือในการ เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ช่วยเพิ่มศักยภาพ ความสามารถของเด็กให้เพิ่มพูนขึ้น โดยพ่อ แม่ ผู้ปกครอง สามารถช่วยเหลือให้ลูกเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสได้

ประสบการณ์สุนทรียภาพจากสิ่งที่เป็นธรรมชาติมนุษย์เป็นเพียงผู้รับรู้ ซึ่งแตกต่างจากประสบการณ์สุนทรียภาพจากสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งสามารถปรับแต่งให้สวยงามตามจุดประสงค์หรือความต้องการของตนและสังคมได้ โดยเฉพาะงานศิลปกรรม ซึ่งสร้างขึ้นโดยศิลปิน เพื่อความงามความไพเราะเป็นสำคัญจัดเป็นประสบการณ์สุนทรียภาพ ที่มนุษย์จัดสร้างขึ้นเพื่อมวลมนุษย์ด้วยกันเอง

งานศิลปกรรมโดยทั่วไปจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ ทัศนศิลป์ (Visual art) ที่ประกอบด้วยงานจิตรกรรม (Painting) ประติมากรรม (Sculpture) สถาปัตยกรรม (Architecture) ศิลปะภาพถ่าย (Photograph) วรรณกรรม (Literature) ดนตรี (Music) นาฏศิลป์และศิลปะการแสดง (Drama and Performing) งานเหล่านี้มีคุณค่าทั้งด้านเนื้อหาเรื่องราว ความหมาย รูปแบบ การจัดวาง องค์ประกอบศิลป์ ฯลฯ

นักการศึกษาและนักศิลปศึกษา เห็นว่าการสร้างสรรค์งานศิลปะ เกิดประโยชน์ทั้งตัวผู้สร้างที่ได้ถ่ายทอดจินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่ค้างคาให้แก่งสังคม และผู้ดูผู้ชมได้สัมผัสกับสิ่งสวยงามเหล่านั้น นอกจากนี้จะได้รับรู้คุณค่าด้านเนื้อหาเรื่องราวแล้ว ยังเป็นสิ่งจรรโลงใจให้เกิดความปิติยินดี พัฒนาอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดไปในทางที่พึงประสงค์ด้วย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักประสาทวิทยา (Neuroscience) ให้ความเห็นว่าประสบการณ์สุนทรีย์ภาพเหล่านี้สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาสมองได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสมองของเด็กเล็ก โดยเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนถึง 6 ปี ที่เรียกรวมกันว่า ศิลปศึกษา (Art education)

เด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย เป็นเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ 3 ถึง 6 ปี นับเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์เพราะร่างกายและสมองจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว นักประสาทวิทยา พบว่า สมองของเด็กในช่วงอายุดังกล่าวจะเจริญเติบโตสูงถึงร้อยละ 70-80 ของการพัฒนาสมองทั้งหมด จึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มากกว่าที่เคยทำกันมา เนื่องจากเด็กยังเล็ก ช่วยเหลือตนเองได้ไม่มากนัก ยังต้องการการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก ทั้งด้านการเลี้ยงดู การเรียนรู้ การส่งเสริมให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ช่วยเหลือตนเอง และอยู่ในสังคมได้ตามวัย

การจัดการศึกษาในวัยนี้จึงนับเป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าสมองได้รับการส่งเสริมที่ถูกต้อง ครบถ้วน จะเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในทางตรงกันข้ามถ้าไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีพัฒนาการอย่างถูกต้องแล้ว เด็กจะเกิดเจตคติเชิงลบต่อการเรียนรู้เป็นอุปสรรคในศึกษาระดับต่อไป ส่งผลต่อคุณภาพของประชาชนโดยภาพรวมด้วย เป็นผลให้นักการศึกษา นักจิตวิทยา ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จึงร่วมกันค้นหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการทำงานของสมอง โดยการกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ นำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยต่อไป

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

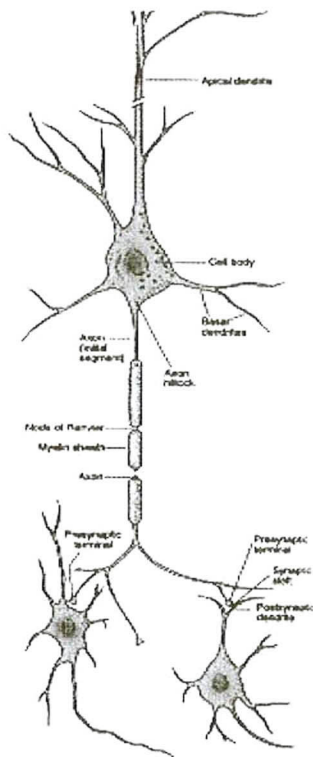
เป็นกรอบหรือข้อกำหนดเชิงคุณภาพ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและสถานศึกษา โดยแต่ละระดับจะมีมาตรฐานการศึกษาที่แตกต่างกันแต่ประสานและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เป็นผลให้สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกแห่ง ทุกระดับ ต้องจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแต่ละมาตรฐานที่กำหนดไว้

มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อวางรากฐานของชีวิตของเด็กให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ครอบคลุม มีพัฒนาการตามวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม บนพื้นฐานของความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งผลไปสู่การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีความสนใจในช่วงสั้นๆ และจะเรียนรู้ได้ดีถ้าเป็นการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่เรียกว่าการเรียนรู้ปนเล่น (Learning by Doing) โดยเฉพาะกิจกรรมทางศิลปะ (ทัศนศิลป์ ดนตรี การแสดง) นับเป็นกิจกรรมที่เคียงคู่กับการเรียนรู้ของเด็กมาโดยตลอด เพราะเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นพัฒนาการทางสมองและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างครบถ้วน

กิจกรรมสุนทรียภาพกับการพัฒนาสมอง

การสร้างสรรคทางศิลปะศึกษาเป็นกิจกรรมสุนทรียภาพ เช่น การเขียนภาพระบายสี การปั้นแกะสลัก การพิมพ์ การถ่ายภาพ งานกระดาษ การประดิษฐ์ กิจกรรมดนตรีและการแสดง รวมไปถึงกิจกรรมร่วมอื่นๆที่ส่งเสริมการรับรู้เชิงบวกผ่านประสาทสัมผัส จากความสำคัญดังกล่าวจึงจัดเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญข้อหนึ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ คือ เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตขึ้น เป็นผู้มีสุนทรียภาพอยู่ในหัวใจ

ภาพสมองและกลไกการทำงานของ
ใยเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมอง

สมองมีการทำงานที่ซับซ้อน กล่าวโดยสรุปได้ว่า เมื่อสมองได้รับข้อมูลผ่านอวัยวะรับสัมผัส ตา หู จมูก ลิ้น และการสัมผัส ซึ่งรวมเรียกว่าประสาทสัมผัส ข้อมูลที่ได้รับจะช่วยกระตุ้นให้เซลล์สมองแตกแขนง ยิ่งถ้าข้อมูลเหล่านั้นทำให้ต้องมีการสังเกต มีการคิดพิจารณา ยิ่งทำให้สมองแตกกิ่งหรือใยเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองมากยิ่งขึ้น จนสามารถเชื่อมต่อกันเป็นวงจร ทำให้กระแสไฟฟ้าเคมีแล่นผ่านถึงกันเกิดการรับรู้เรื่องราวต่างๆ

กิจกรรมสุนทริยภาพ นอกจากจะทำให้เกิดใยเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองแล้ว เมื่อมีการทำซ้ำ จะทำให้ใยเหล่านั้นแข็งแรง คงอยู่ตลอดไป ในรูปของความจำ กลายเป็นฐาน เป็นกรอบสำหรับการเรียนรู้สิ่งใหม่ต่อไป

สมองเด็กมีขนาดเล็กแต่มีความจุมหาศาล เด็กวัยนี้จึงมีความสามารถในการจดจำสิ่งต่างๆ ได้มากกว่าผู้ใหญ่ สมองเด็กจะเก็บบันทึกประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิตได้อย่างมากมายไม่รู้จักเต็ม สิ่งที่ได้เห็นได้เรียนรู้ในช่วงนี้จะก่อร่างเป็นพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพเมื่อเติบโตใหญ่ ความจำจึงเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญต่อการรับรู้ การเรียนรู้ในลักษณะของการเปรียบเทียบ ดังที่กล่าวกันว่า การที่เราเห็นสิ่งนั้นสวยงามแสดงว่าเราต้องเคยเห็นสิ่งที่ไม่สวยงามมาก่อน

กิจกรรมสุนทรียภาพจากงานศิลปกรรม นอกจากจะทำให้สมองแตกแขนงเป็นใยเชื่อมต่อแล้ว เมื่อมีการทำกิจกรรมศิลปะมากหรือบ่อยครั้งขึ้น ยิ่งทำให้ใยเหล่านั้นแข็งแรง คงอยู่ตลอดไป เป็นผลให้มีความรัก ความจริงใจในการเรียนรู้ตลอดไป เป็นเยาวชนที่มีสุนทรียภาพในหัวใจ

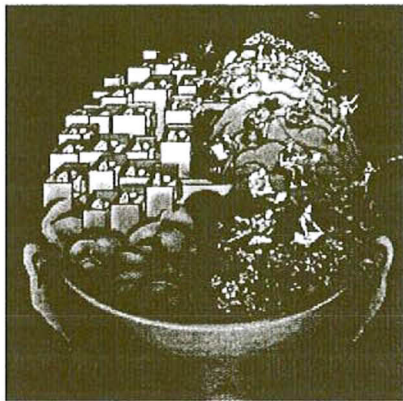
สรุปลักษณะของบุคคลผู้มีอารมณ์สุนทรีย์

- 1) มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ
- 2) มีเหตุผลเชิงสร้างสรรค์ในการกระทำสิ่งต่างๆ
- 3) มีจิตสาธารณะ โอบอ้อม ถารี
- 4) มองโลกในแง่ดี เป็นมิตรกับทุกคน
- 5) มีความไวในการรับรู้ความดี ความงาม

ผู้มีอารมณ์สุนทรีย์ จะยิ้มแย้มแจ่มใส
มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มองโลกในแง่ดี

กิจกรรมสุนทรีย์ช่วยให้สมองทำงานสมดุล

มนุษย์ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นผลมาจากการสั่งการของสมองซีกซ้าย มากกว่าสมองซีกขวา ทำให้ขาดความสมดุล จึงต้องจัดกิจกรรมให้สมองซีกขวาได้ทำงานมากขึ้น กิจกรรมสุนทรีย์ซึ่งเป็นเรื่องของ จินตนาการ บทกวี ศิลปะ ดนตรี ลีลา

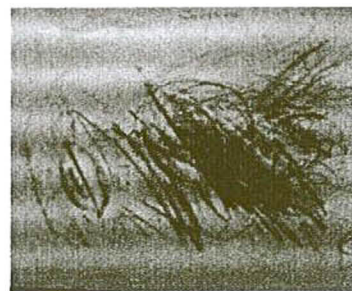
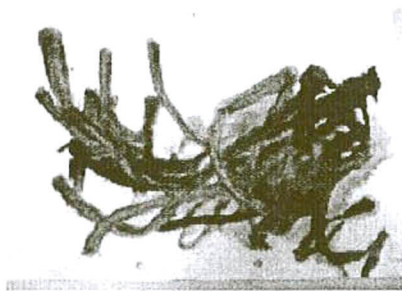
การแสดง ช่วยกระตุ้นให้สมองซีกขวาทำงานมากขึ้นจนเกิดสภาวะความสมดุลของสมองทั้งสองซีก นำไปสู่ประสิทธิภาพในการทำงานของสมองอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ เช่น การคิดเลข (ซีกซ้าย) แล้วเปิดเพลงฟัง (ซีกขวา) การนำเสนอข้อมูลทางสถิติด้วยภาพ การอ่านวรรณกรรม บทกวี แล้วคิดวิเคราะห์หาความเป็นเหตุเป็นผล คุณธรรมจริยธรรมไปด้วย

สมองซีกซ้าย	สมองซีกขวา
ภาษา / สัญลักษณ์ /วิเคราะห์/จัดระบบข้อมูล/มองรายละเอียด	คิดสร้างสรรค์/จินตนาการ/ดนตรี
การคิดคำนวณ /ความชำนาญทางวิทยาศาสตร์	ศิลปะ/คิดสังเคราะห์/เคลื่อนไหว
	จังหวะ /มองภาพรวมและทำอะไรหลายอย่างพร้อมกันได้

การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพระดับปฐมวัย

กิจกรรมสุนทรียภาพทางศิลปะ ประกอบไปด้วยงานทัศนศิลป์ งานดนตรี และงานการแสดง ลีลา ท่าทาง สามารถนำมาประยุกต์เป็นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้ดังนี้

- 1 ส่งเสริมพัฒนาการทั้งกล้ามเนื้อเล็ก/มัดใหญ่
- 2 ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้
- 3 ส่งเสริมจินตนาการ
- 4 ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
- 5 ส่งเสริมการแสดงออกอย่างอิสระและความสนุกสนาน

1. ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก/มัดเล็ก/มัดใหญ่

กล้ามเนื้อมัดเล็ก ได้แก่ นิ้วมือ กิจกรรมสุนทรีจะ ช่วยฝึกการใช้มือ นิ้วมือ ให้ทำงานซึ่งสร้างสรรค์ โดยการควบคุมกล้ามเนื้อในการจับเครื่องมือ อุปกรณ์ เช่น กิจกรรมกระดาษ การตัดปะ การพับ การเขียนภาพระบายสี การปั้นดิน ฯลฯ ซึ่งเป็น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาอีกด้วย

การเขียนภาพ การปั้น การประดิษฐ์
เป็นรูปทรง เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก

กล้ามเนื้อใหญ่ได้แก่ แขน ขา ลำตัว ศีรษะ กิจกรรมการแสดง การเคลื่อนไหวทั้ง การเขียนป้ายประดิษฐ์เป็นทีม ในรูปของทีม การเดินตามจังหวะดนตรี ลีลาท่าเต้น จะส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่และการเรียนรู้แบบองค์รวมได้เป็นอย่างดี

การรำ เต้น ประกอบจังหวะเพลงเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ที่สร้างความสนุกสนาน

การให้เด็กทำท่าเครื่องบิน แล้วส่งเสียงเครื่องยนตร์ไปด้วย นับเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อโดยบูรณาการระหว่างท่าทางกับการใช้เสียงและเรื่องราวเกี่ยวกับการบิน

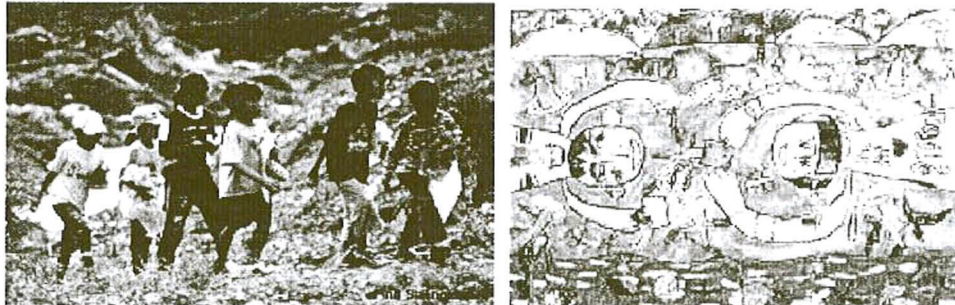
กิจกรรมดนตรี ลีลา บนกระดาษ โดยเริ่มจากการวางกระดาษ แล้วให้เดินประกอบเพลง เดินวนไปรอบๆ ใช้สัญญาณนกหวีด เริ่ม/หยุด แล้วสั่งให้ทำท่าทางต่างๆ เช่น จับมือกัน หันหลังชนกัน ฯลฯ ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ และเกิดความสุขสนุกรสนานจากการทำกิจกรรมร่วมกันด้วย

2. ส่งเสริมประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ โดยการศึกษาสังเกต

การเรียนรู้ทุกระดับควรเน้นประสบการณ์ตรง โดยให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติจริง เช่น จัดกิจกรรมให้เด็กศึกษาสิ่งแวดล้อมโดยการสังเกต มีการบันทึกสิ่งที่เห็นด้วยการเขียนภาพ การเล่าเรื่อง จะนำไปสู่การเรียนรู้ การรับรู้ความงามของสิ่งแวดล้อมด้วย

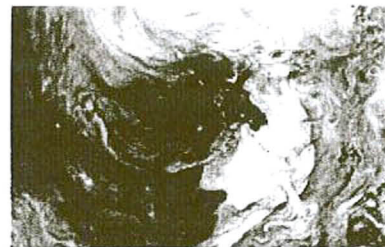
การจัดกิจกรรมให้เด็กได้ลงมือทำ จะทำให้เด็กมีความเข้มแข็ง ความอดทน เพียรพยายาม ซึ่งเป็นทักษะในชีวิต ในขณะเดียวกันไม่ควรใช้การบีบบังคับ ชมเชย เพราะจะเป็นการทำลายธรรมชาติการแสดงออกที่ดีของเด็ก

การศึกษาสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการบันทึกเป็นภาพ

3. การส่งเสริมจินตนาการ

จินตนาการเป็นภาพพจน์ในความคิดของแต่ละคน ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ดังที่กล่าวกันว่า จงคิดแบบเด็กแต่ทำแบบผู้ใหญ่ เพราะเด็กมีความเป็นอิสระในการคิดมากกว่าผู้ใหญ่ แต่ผู้ใหญ่จะทำงานเป็นระบบได้ดีกว่าเด็ก พลังของจินตนาการทำให้เด็กสามารถสร้างภาพในความคิดค้างนิ่งแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ ทำให้เด็กกล้าแสดงออก ทำให้มีความมั่นใจในตนเอง จนกล่าวได้ว่าจินตนาการสำคัญกว่าความรู้

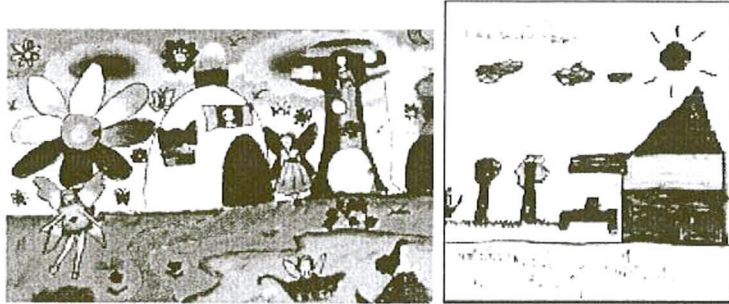

ไอส์ไตร์ มักจะเล่นไวโอลินเพื่อปลดปล่อยความคิดเชิงจินตนาการไปกับเสียงดนตรี

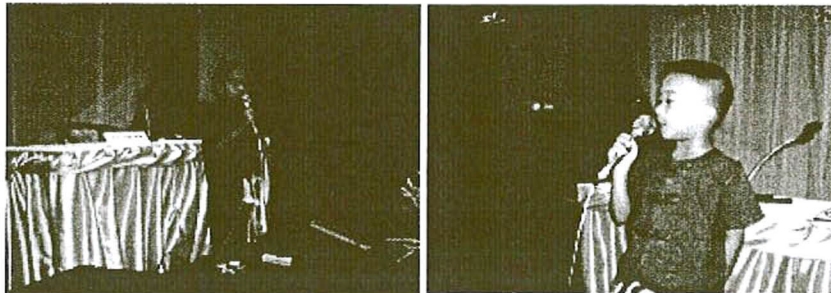

ภาพเขียนของเด็กที่อยากจับบินได้เหมือนนก อยากเป็นนักบิน อยากขับเครื่องบิน

ในวัยเด็กจะมีจินตนาการมาก เนื่องจากสมองส่วนเพื่อฝัน (limbic system) ทำงานเต็มที่ จึงกล้าคิด กล้าทำ ต่อเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ สมองส่วนเหตุผล กะลุมเกณท์ (Cerebral Cortex) จะเข้ามาควบคุม ทำให้กลายเป็นคนมีเหตุผล คำนึงถึงกรอบ ประเพณีปฏิบัติ ทำให้ไม่กล้าคิด/ทำนอกกรอบเหมือนตอนเป็นเด็ก

การเขียนภาพจากเรื่องที่ครูเล่า เป็นการถ่ายทอดจินตนาการตามกรอบของนิทาน

การเล่านิทานนับเป็นการถ่ายทอดจินตนาการจากประสบการณ์ที่เคยรู้มา

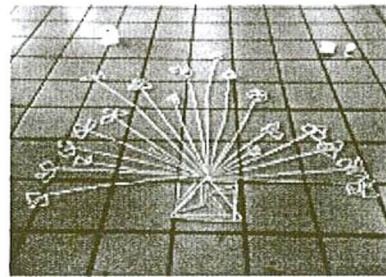
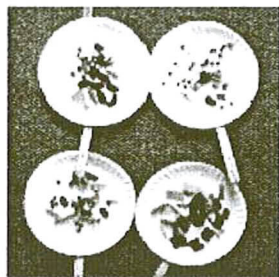
4. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เป็นความสามารถที่สำคัญของสมอง กระบวนการคิดหรือกระบวนการทางสติปัญญาในการคิดที่จะสร้างสรรค์พลังขึ้นมาอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข แนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

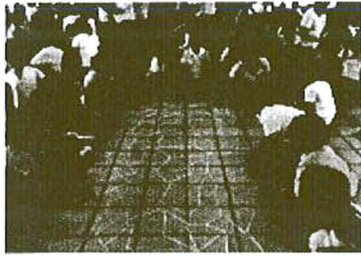
1. ชี้ให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจัดอุปสรรคที่คอยขัดขวางความคิดเชิงบวก
2. ควรใช้ความคิดที่ละเอียดอย่างมีสมาธิ พยายามคิดไปเรื่อยๆ หรือมีความคิดติดตัวเพื่อลับสมองให้คม/พร้อมใช้อยู่เสมอ
3. มีความอดทนต่อการรอผลของความสำเร็จอย่างไม่ท้อถอย

กิจกรรมส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์

การสร้างสรรคด้วยเชือก หลอดกาแฟ กระดาษสี เป็นภาพต่างๆอย่างอิสระ

การสร้างสรรคจากเศษวัสดุ และการสร้างสรรคจากเชือก

การสร้างสรรค์ด้วยหลอดกาแฟ

การสร้างสรรค์ด้วยกระดาษสี

การสร้างสรรค์ด้วยหลอดกาแฟ เริ่มจากแจกคนละ 1 หลอด โดยให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นทีม เปิดเพลงที่เร้าใจ สนุกสนาน แล้วกำหนดให้ทำเป็นรูปต่างๆ เด็กโตอาจจะเปิดเพลงแล้วให้คิดสร้างสรรค์เป็นภาพนับเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ควรใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นทำให้เกิดประโยชน์ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งนอกจากจะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยตรงแล้ว ยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก้วสตูอีกด้วย

กิจกรรมสุนทรียภาพทางศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ทำท่าย เด็กได้ทำงานด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ความเข้าใจ กลายเป็นกรอบทักษะนิสัยที่ดีติดตัวเด็กตลอดไป

*การประดิษฐ์เป็นการสร้างสรรค์
และถ่ายทอดจินตนาการ*

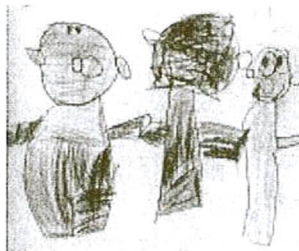

5. ส่งเสริมการแสดงออกอย่างอิสระ

มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะแสดงความรู้สึกนึกคิด เพื่อสื่อให้คนทั่วไปได้รับรู้ การได้แสดงออกอย่างอิสระทำให้เกิดความสุข เกิดความมั่นใจในตนเอง และภาคภูมิใจที่ตนทำได้ ดังนั้นการสร้างงานศิลปะอย่างอิสระ จึงนำไปสู่การทำงานอย่างมีความสุข เพลิดเพลิน ซึ่งอาจจะเป็นงานที่มีความหมายหรือไม่ก็ได้ จึงควรจัดให้มีทั้งกิจกรรมตามใจทัยและกิจกรรมอิสระ

กิจกรรมอิสระ

กิจกรรมตามใจทัย (ภาพครอบครัวของฉัน)

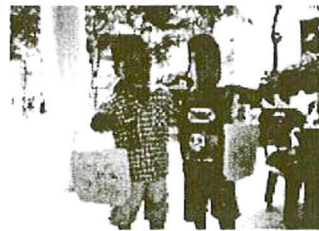

กิจกรรมดนตรี การแสดง ช่วยให้เด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่ ส่งเสริมความสนุกสนาน ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์

กิจกรรมเรียนปนเล่นทั้งในรูปแบบของ เกม และกิจกรรมทั่วไป จะทำให้เด็กสนุกสนาน มีทัศนคติที่ดีต่อการร่วมกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น เป็นผลให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วย เช่น การเขียนภาพจากความรู้สึกสัมผัส โดยการให้ผู้เขียนมองที่ใบหน้าของเพื่อน เก็บความสวยงามของใบหน้าแต่ละส่วนแล้วถ่ายทอดไปที่มือ เขียนเป็นภาพใบหน้าที่มีมองเห็นโดยไม่ต้องมองภาพที่เขียนเป็นการถ่ายทอดความงามจากตา ผ่านสมองไปที่มือปรากฏเป็นภาพบนกระดาษ

ภาพกิจกรรมวาดภาพจากประสาทสัมผัส

เริ่มจากการให้เด็กเขียนลงกระดาษตกแต่งกระเป๋าม้า อย่างอิสระ แล้วให้ถือโชว์

ข้อคำนึงในการจัดกิจกรรมสุนทรียภาพทางศิลปะ สรุปลงได้ดังนี้

1 **ควรจัดกิจกรรมให้หลากหลาย** เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้หลายรูปแบบ อันเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ส่งเสริมสุนทรียภาพ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความแข็งแรงของใยเชื่อมต่อสมองด้วย

2. **ควรใช้การสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ** ร่วมกับวิธีการสอนอื่นๆ เพราะยังไม่มีวิธีสอนใดที่ดีที่สุด ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกับจุดประสงค์ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งมีความแตกต่างกันดังนี้

2.1 **ผู้เรียนมีสมรรถภาพการใช้มือต่างกัน** มีการเลือกใช้วัสดุต่างกัน ถึงแม้จะมีอายุเท่าๆกัน

2.2 **ผู้เรียนมีการรับรู้เรื่องราวไม่เท่ากัน** ทำให้การแสดงออกมีความแตกต่างกันตามประสบการณ์ของแต่ละคน คำพูดของครูเด็กบางคนอาจจะไม่เข้าใจ (เด็กปฐมวัยมีความสนใจประมาณ 5 -10 นาที)

2.3 **ผู้เรียนมีการทำงานช้า/เร็วต่างกัน** ความสามารถของเด็กขึ้นอยู่กับการจัดระบบความคิดของแต่ละคน จึงมีผลต่อความช้า/เร็วต่างกัน เด็กปฐมวัยควรจัดให้มีกิจกรรมหลัก กิจกรรมสงบ เชื่อมกับกิจกรรมหลัก

การประเมินผล กิจกรรมสุนทรียภาพ

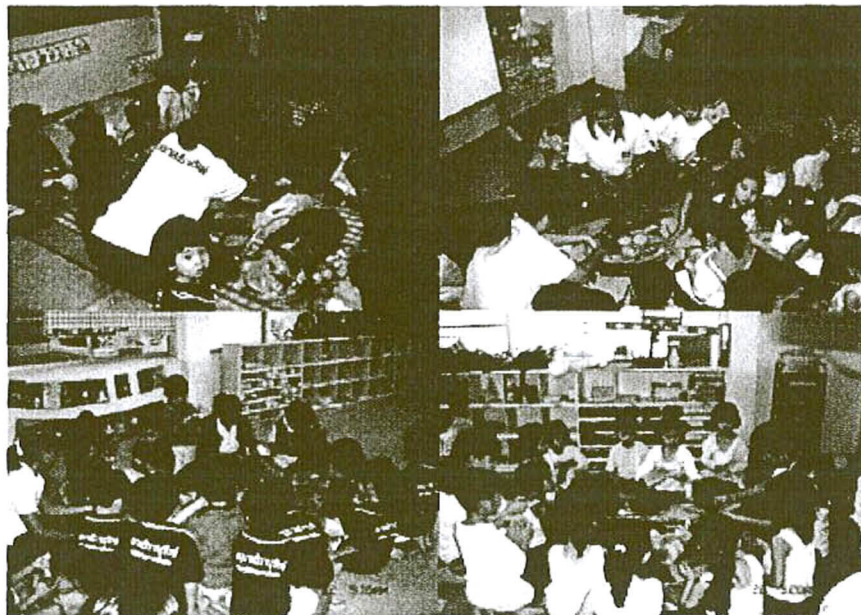
ครูเป็นผู้กำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

1. **ควรพิจารณาที่กระบวนการทำ (Process) ควบคู่ไปกับผลงาน (Produce)**
2. **ควรสังเกตพัฒนาการ** ว่ามีทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้นมากกว่าครั้งก่อนหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาจากช่วงเวลาที่เด็กกำลังทำงาน มิใช่ดูจากผลงานสำเร็จ
3. **ความสำเร็จของเด็กมิได้ขึ้นอยู่กับตัวชี้แจงงาน** แต่เป็นความสุขที่ได้รับจากการลงมือทำ ได้ทำในสิ่งที่ชอบ ทำให้เกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. **อย่าประเมินความสามารถเด็กตามประสบการณ์ของผู้ใหญ่** เพราะเด็กมักจะเริ่มจากการคาดเดา การแสดงออกอย่างอิสระ ในขณะที่ผู้ใหญ่จะใช้เหตุผล

ประเด็นการประเมินผล ครู/ผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ การถ่ายทอดจินตนาการ
2. ความพร้อมเพียง
3. กระบวนการกลุ่ม การร่วมกิจกรรม ทำงานเป็นทีม การแบ่งงานกันทำ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. การนำวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆมาใช้ให้เกิดประโยชน์
5. การปฏิบัติตามกฎ กติกา มารยาท

บทส่งท้าย

กิจกรรมสุนทรียภาพทางศิลปะ ทำให้เกิดการพัฒนาลูกเล็กทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาสมอง โดยทำให้เกิดการแตกแขนงเป็นใยเชื่อมต่อกันทำให้สมองทำงานเป็นวงจร

การที่เด็กได้ทำกิจกรรมสุนทรียภาพ จนสำเร็จเป็นชิ้นงานเล็กๆแม้เพียง 1 ชิ้น เด็กจะทุ่มเทและทำด้วยความตั้งใจ ใช้การสังเกต จินตนาการ ทักษะ ในการสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

ผลงานของเด็กจึงเป็นการบันทึกผลรวมของประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกที่ควรค่าแก่การสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ครูผู้สอน ผู้ดูแล จึงควรจะให้การยอมรับในผลงาน ความสามารถของเขา อย่างน้อยควรแสดงการชื่นชม ให้กำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าแก่เจ้าของผลงาน จนเกิดเป็นความภาคภูมิใจที่ยิ่งใหญ่สำหรับเขา

บรรณานุกรม

- นภเนตร ธรรมบวร. (2545) .การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย .
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ปูลณรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์ (บรรณาธิการ) . (2547) . ศิลปศึกษา :
จากทฤษฎีสู่การสร้างสรรค์,
ประสาร ทิพย์ธาดา. (2521) . พัฒนาการเด็กและการอบรมเลี้ยงดู .
กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา .
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539) . ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ . โอเดียนสโตร์.
- Albert Curie **The Foundation of Art Education** London . Tavistock
Publishing. 1963 .
- Chapman, L.H. (1978) **Approaches to Art in Education** New York
Harcourt Brace Jovanovich,
- Dewey, J. (1980) **Art as Experience**. New York : Perigee .
- Mittler, G.A. **Art in Focus** Illinois : Bannett & Macknight Publishing
Company. 1986
- www.allposter.com HTTP : <http://www.csun.edu/~jaa7021/westciv/File/h151-02.html> 2004 .

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถามเพื่อการประเมินสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

แบบประเมินสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่องสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์					
1.1 ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์สำหรับเด็กปฐมวัย					
1.2 ช่วยให้มีทักษะในการอ่าน การคิด วิเคราะห์ คิดไตร่ตรอง และการทบทวนความรู้ด้วยตนเอง					
1.3 ช่วยให้ตระหนักในความสำคัญของกิจกรรมสุนทรียภาพต่อการพัฒนาสมอง					
1.4 มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
1.5 ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย					
2. ด้านเนื้อหาสาระและการดำเนินเรื่อง					
2.1 เนื้อหาสาระ ทันสมัย ตามหลักวิชาการ					
2.2 ปริมาณเนื้อหา มีความเหมาะสมกับเวลาและพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2.3 การเรียงลำดับเนื้อหา สะดวกแก่การศึกษา ค้นคว้า					
2.4 มีความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา					
2.5 เนื้อหา กิจกรรม สามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้					
3. ด้านการใช้ภาษา					
3.1 การใช้ภาษาเหมาะสม เข้าใจง่าย					
3.2 มีการอธิบายเนื้อหาสัมพันธ์กับภาพประกอบ					
3.3 จัดพิมพ์ได้ถูกต้องตามรูปแบบภาษาไทย การพิมพ์ การเว้นวรรคตอน ถูกต้อง					
3.4 มีการจัดวางข้อความ สะดวกแก่การอ่านและ การใช้งาน					
3.5 มีการค้นคว้า รูปแบบการอ้างอิง ถูกต้อง เชื่อถือได้					
4. ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
4.1 ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติ					
4.2 นำเสนอเนื้อหาสาระในรูปแบบใหม่ ก่อให้เกิด การเรียนรู้แบบใหม่ ง่ายแก่การจดจำ					
4.3 ก่อให้เกิดแนวทางการจัดกิจกรรมทางศิลปะ เชิงสร้างสรรค์					
4.4 เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิด และ การศึกษาด้วยตนเอง					
4.5 ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. ด้านประโยชน์และความก้าวหน้าทางวิชาการ					
5.1 สามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้ ไปใช้ในวิชาชีพได้					
5.2 รูปแบบ ขนาด สีสัน เหมาะสม สวยงาม ใช้เป็นแบบอย่างสำหรับวิชาอื่นๆได้					
5.3 เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า อ้างอิงได้					
5.4 นักศึกษา สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากกระบวนการคิด และการฝึกปฏิบัติ					
5.5 สามารถพัฒนานักศึกษาให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง					

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ -----

2. ด้านเนื้อหาสาระและการดำเนินเรื่อง-----

3. ด้านการใช้ภาษา -----

4. ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ -----

5. ด้านประโยชน์ใช้สอยและความก้าวหน้าทางวิชาการ -----

ขอบคุณอย่างสูง
นายโกสุม สายใจ

ภาคผนวก ง.

แผนบริหารการสอน
วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

แผนบริหารการสอน

วิชา ECED701 สุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของสุนทรียศาสตร์เชิงคุณค่าความงามที่มีอยู่ในธรรมชาติและสิ่ง
ที่มนุษย์สร้างขึ้น สร้างความตระหนักรู้ในความสำคัญของศิลปะ ประเภทของศิลปะ องค์ประกอบศิลป์
ทางทัศนศิลป์ (visual Arts) ดุริยางค์ศิลป์ (Musical Art) นาฏศิลป์ (Performing Arts) ทั้งไทยและ
ตะวันตก รวมถึงการนำสุนทรียภาพมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม ด้วยความประณีตงดงาม
และตระหนักในคุณค่าของงานศิลปวัฒนธรรม

จุดประสงค์รายวิชา

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของความงามใน
ธรรมชาติและ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของสุนทรียศาสตร์เชิงการคิดกับ
สุนทรียศาสตร์เชิงพฤติกรรมโดยสังเขป โดยสามารถจำแนกข้อแตกต่างของสุนทรียศาสตร์ทั้งสองด้านได้
อย่างถูกต้อง
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของศิลปะ และสามารถจำแนกประเภทของศิลปะ ทาง
ทัศนศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ และนาฏศิลป์
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า และสามารถนำสุนทรียภาพมาประยุกต์ใช้สำหรับการดำรงชีวิตใน
สังคม
- 5) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรัก และตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม

จุดประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้และเข้าใจ ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับสุนทรียภาพในงานทัศนศิลป์ ทฤษฎี
องค์ประกอบทางศิลปะ และศิลปศึกษา
2. เพื่อให้ให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อศิลปะและการจัดกิจกรรมศิลปศึกษาในการเรียนการสอนเด็ก
ปฐมวัย
3. คิดสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะเพื่อเด็กปฐมวัยทั้งการพับ การตัด การวาดภาพ การระบายสี การ
ปั้นและการแกะสลัก

4. เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะในการคิดวิเคราะห์ องค์ความรู้ทางศิลปะเพื่อนำมาใช้ในการจัด
ประสบการณ์ศิลปะสำหรับเด็กได้อย่างเหมาะสมตามวัยและความสนใจของเด็กปฐมวัย

5. เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจกระบวนการทางศิลปะและศิลปศึกษา ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้

1. ความรู้ทางทัศนศิลป์ และองค์ประกอบทางศิลปะ
2. การจัดประสบการณ์ทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย
3. การพัฒนาเจตคติที่ดีต่อศิลปศึกษา

ลักษณะการเรียนรู้

1. ศึกษา ค้นคว้าความรู้ทางทัศนศิลป์ และองค์ประกอบทางศิลปะ รวมถึงการใช้ศิลปะและการ
จัดประสบการณ์ทางศิลปศึกษาส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆของเด็กปฐมวัย
2. ฝึกปฏิบัติ สร้างสรรค์ผลงานหรือกิจกรรมศิลปศึกษาในลักษณะต่างๆ
3. ฝึกการสังเกต การวิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัด
ประสบการณ์ทางศิลปศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

แผนบริหารการสอน

สัปดาห์ที่	เนื้อหา/สาระ	จำนวนคาบ	สื่อการสอน
1	ปฐมนิเทศ (ทำความเข้าใจร่วมกัน) -การศึกษาปฐมวัย -ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัย -ศิลปะ -ศิลปศึกษา เข้าใจสุนทรียภาพ -ความหมายของสุนทรียศาสตร์ -ขอบเขต ของสุนทรียศาสตร์และ สุนทรียธาตุ สุนทรียภาพ -ความหมายของความงาม -ประสบการณ์ทางความงาม -ความเป็นความต้องการของมนุษย์	3	-พาวเวอร์พอยท์ -สิ่งพิมพ์

	<ul style="list-style-type: none"> -ธรรมชาติความงาม -ความงามกับความเชื่อ -ความงามเป็นสิ่งไม่หยุดนิ่ง -ความงามในธรรมชาติ และความงามในงานศิลปะ -แนวคิดทฤษฎีความงาม 		
2	เข้าใจทัศนศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> -สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นประเภทศิลปกรรม -ทฤษฎีทางศิลปะ -ประเภทของงานศิลปะ -งานจิตรศิลป์ -ทัศนศิลป์ (จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม) -โลดศิลป์ (ดนตรี วรรณกรรม) -โลดทัศนศิลป์ (นาฏศิลป์ ศิลปะการแสดง ภาพยนตร์ สื่อผสม) -ประยุกตศิลป์ (งานหัตถกรรม อุตสาหกรรม การออกแบบโฆษณา) -ความแตกต่างระหว่างจิตรศิลป์และประยุกตศิลป์ 	3	<ul style="list-style-type: none"> -พาวเวอร์พอยท์ -สิ่งพิมพ์
3	กระบวนการสร้างงานศิลปะ <ul style="list-style-type: none"> -การสร้างงานศิลปะเป็นการแสดงออกของมนุษย์อย่างหนึ่ง -กระบวนการสร้างงานศิลปะ 1) ตัวศิลปิน 2) แรงบันดาลใจ 3) จินตนาการ 4) ลงมือทำ 5) ผลงานศิลปะ 6) นำเสนอสู่สังคม 7) ผู้ดูผู้ชม -อิทธิพลที่มีผลกระทบต่อการสร้างงานศิลปะ 1) ความศรัทธาเชื่อถือ 2) ความศรัทธาในพระมหากษัตริย์และราชวงศ์ 3) การค้นพบวัสดุใหม่ 4) ความต้องการที่จะสร้างผลงานชิ้นสำคัญ 	3	<ul style="list-style-type: none"> -พาวเวอร์พอยท์ -สิ่งพิมพ์
4	องค์ประกอบศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> -องค์ประกอบศิลป์หรือส่วนประกอบในงานศิลปะ จุด เส้น รูปร่างรูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ สี พื้นผิว บริเวณว่าง -หลักการทางทัศนศิลป์ ความเป็นเอกภาพ ความสมดุล จุดสนใจ ฯลฯ 	3	<ul style="list-style-type: none"> -พาวเวอร์พอยท์ -สิ่งพิมพ์
5	การรับรู้ การถ่ายทอด การสร้างสรรค์งานศิลปะ <ul style="list-style-type: none"> -การรับรู้เป็นธรรมชาติที่สำคัญของมนุษย์ 	3	<ul style="list-style-type: none"> -พาวเวอร์พอยท์ -สิ่งพิมพ์

	<ul style="list-style-type: none"> -อวัยวะรับสัมผัส -กระบวนการรับรู้ -การสังเกต -การรับรู้ความงาม -ระดับการรับรู้ -การรับรู้ การสัมผัส การถ่ายทอด รูปแบบการถ่ายทอด <p>ศิลปะกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความหมาย ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม -กฎหมายกับจริยธรรม -ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทย -คุณธรรมจริยธรรมตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด -แนวทางส่งเสริมจริยธรรม -ศิลปะส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม -เนื้อหาสาระที่ศิลปินต้องการนำเสนอ -ผลการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 		
6	<p>การจัดกิจกรรมทางศิลปะศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> -ธรรมชาติของเด็กปฐมวัย -พัฒนาการของเด็กปฐมวัยกับศิลปะศึกษา พัฒนาการทางกาย พัฒนาการอารมณ์ พัฒนาการสมอง พัฒนาการสังคม พัฒนาการภาษา -ความสำคัญของศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย <p>แบบฝึกหัดที่ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> -กิจกรรมศิลปะศึกษาส่งเสริมประสิทธิภาพการรับรู้ -กิจกรรมศิลปะศึกษาส่งเสริมการถ่ายทอดจินตนาการ -กิจกรรมศิลปะศึกษาส่งเสริมการผ่อนคลาย -กิจกรรมศิลปะศึกษาส่งเสริมการควบคุมกล้ามเนื้อ -กิจกรรมศิลปะศึกษาช่วยรักษาความหุบลภาพได้ -กิจกรรมศิลปะศึกษาส่งเสริมสุนทรีย์ภาพ -การจัดกิจกรรมศิลปะศึกษาตามทฤษฎี 4 แกน -การจัดกิจกรรมศิลปะศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย การเขียนภาพ การปั้น -ภาพ การพิมพ์ การประดิษฐ์เศษวัสดุ <p>แบบฝึกหัดที่ 2</p>	3	<p>-หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สุนทรีย์ภาพ ทางศิลปะ สำหรับเด็ก ปฐมวัย</p>

7	<p>การสอน การวัดผลประเมินผลทางศิลปศึกษาและการพัฒนาเจตคติของผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -การสอนศิลปศึกษา -ความคิดสร้างสรรค์ -การเรียนรู้ทางศิลปศึกษาของเด็กปฐมวัย -การสอนศิลปศึกษาแบบเก่า การสอนแบบใหม่ <p>แบบฝึกหัดที่ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> -เจตคติของครูศิลปศึกษา -บทบาทของครูในการส่งเสริมพัฒนาการตามศักยภาพ -วัดผลประเมินผลทางศิลปศึกษา -การประเมินเชิงพัฒนาการ -การประเมินเชิงพฤติกรรม -การประเมินเชิงความคิดสร้างสรรค์ <p>แบบฝึกหัดที่ 4</p>	3	<p>-หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง สุนทรียภาพทาง ศิลปะสำหรับเด็ก ปฐมวัย</p>
8	สอบปลายภาค	3	ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. เกณฑ์การวัดผล ประเมินผล

2.1 คะแนนเก็บจากการปฏิบัติ สร้างสรรค์ 60%

ทำแบบฝึกหัดท้ายบท

ค่าน้ำหนักคะแนนในการทำแบบฝึกหัดท้ายบท ระหว่างภาคเรียน ๆ ดังนี้

1) แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 2	=	5%
2) แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 3	=	5%
3) แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 4	=	5%
4) แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 5	=	5%
5) แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 6	=	10%
6) แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 7 และปฏิบัติการ	=	15%
7) แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 8 และปฏิบัติการ	=	15%

หมายเหตุ

แบบฝึกหัดท้ายบท และกิจกรรมศิลปศึกษาต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ และตามความเหมาะสม

2.2 คะแนนสอบปลายภาค

40%

2.3 เกณฑ์การประเมินผล ตัดเกรดโดยใช้ระบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการเรียน	ช่วงคะแนน
A	90 – 100
B+	85 – 89
B	75 – 84
C+	70 – 74
C	60 – 69
D+	55 – 59
D	50 – 54
F	0 – 49

หนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอน

สุเชาว์ น. พลอยชุม. (2534). **สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ สุทธิ. (2543). **สุนทรียภาพของชีวิต Aesthetic Appreciation.** กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

ไพฑูริย์ พัฒน์ใหญ่ยิ่ง. (2541) **สุนทรียศาสตร์ : แนวความคิด ทฤษฎีและการพัฒนา.** กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์เสมาธรรม.

อนูมานราชชน,พระยา. (2533) **รวมเรื่องศิลปะและการบันเทิง.** กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เขมานันท์. (2542). **อันเนื่องกับทางไท.** พิมพ์ครั้งแรก กรุงเทพฯ: ปกเกล้าการพิมพ์,2538.

พระราชวรมุนี (ประยูร ธมมจิตโต). (2542). **ปรัชญากรีก บ่อเกิดภูมิปัญญาตะวันตก.** พิมพ์ครั้งที่ 4

กรุงเทพฯ.

น. ณ ปากน้ำ. (2543) **ความเข้าใจในศิลปะ.** พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:ด้านสุทธาคารพิมพ์.

อารี สุทธิพันธุ์. (2535) **ศิลปนิยม.** พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สวนศรี ศรีแพงพงษ์. (2538) **สุนทรียะทางทัศนศิลป์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

โอเดียนสโตร์.

ประเสริฐ ศิลรัตน์. (2542). **สุนทรียะทางทัศนศิลป์.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.

ภาคผนวก จ.

แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

(ข้อคำถามและแนวการตอบ)

วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

แบบฝึกหัดที่ 1

(ข้อคำถามและแนวการตอบ)

วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จำนวน 10 ข้อ

เวลา .30 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบปัญหาสอบโดยการอธิบายให้เข้าใจ

1. ประสบการณ์สุนทรียะเป็นอย่างไร

ประสบการณ์สุนทรียะหรือสุนทรียภาพ เป็นประสบการณ์ทางความงาม ที่รวมไปถึงความไพเราะ ความหอม ความอร่อย และความนุ่มนวลอบอุ่น เช่น การได้ไปชมธรรมชาติที่สวยงาม ได้ไปทะเล ได้ไปดู น้ำตก หุ่นา ฯลฯ รวมทั้งการได้ไปชมนิทรรศการทางศิลปะ การฟังเพลง การชมละครหรือ ศิลปะการแสดงต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสุนทรียภาพที่ทำให้มนุษย์เกิดความสุข ความปิติยินดี

2. ผู้มีสุนทรียภาพมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ผู้มีสุนทรียภาพในหัวใจ ซึ่งสรุปเป็นลักษณะเชิงประจักษ์ได้ดังนี้

- 1) มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ
- 2) มีเหตุผลเชิงสร้างสรรค์ในการกระทำสิ่งต่างๆ
- 3) มีจิตสาธารณะ โอบอ้อม อารี
- 4) มองโลกในแง่ดี เป็นมิตรกับทุกคน
- 5) มีความไวในการรับรู้ความดี ความงาม

3. สิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เพื่อความงาม มีลักษณะอย่างไร

สิ่งที่เกิดขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เพื่อความงาม มี 2 ลักษณะได้แก่ สิ่งที่สร้างขึ้น เพื่อความสวยงามโดยตรง เป็นการแสวงหารูปแบบความงามที่แปลกใหม่มานำเสนอต่อสังคม ใน ลักษณะของงานศิลปกรรมที่แสดงความงามของรูปแบบและเนื้อหาสาระ กับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความงามและประโยชน์สอย เป็นการปรุงแต่งให้สิ่งต่างๆที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน มีทั้งคุณภาพและความสวยงามไปในขณะเดียวกัน เช่น นาฬิกา มีประโยชน์เป็นเครื่องบอกเวลา และมีความสวยงามไปในขณะเดียวกัน

4. สิ่งใดที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างคนกับสัตว์

คนกับสัตว์ต่างก็เป็นธรรมชาติ แตกต่างกันที่คนมีมันสมองใหญ่กว่าสัตว์เมื่อเทียบส่วนกับร่างกาย มนุษย์สามารถรับรู้ความงามจากสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะ เป็นสิ่งที่มีความงามได้

5. ธรรมชาติกับศิลปะเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

ธรรมชาติเกิดขึ้นเองตามกระบวนการทางชีววิทยา มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นการปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่ ในขณะที่ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ปรากฏเป็นภาพเขียน ภาพปั้นแกะสลัก ภาพถ่าย สิ่งก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ดนตรี ศิลปะการแสดง ฯลฯ ศิลปินจึงสามารถสร้างสรรค์ได้หลายรูปแบบและสอดแทรกเรื่องราว สิ่งที่ต้องการต่าง ๆ ลงในผลงานของตน โดยปรารถนาจะให้ผู้ดู ผู้ชมได้ชื่นชมกับสิ่งที่ตั้งงามเหล่านั้น

6. ทัศนศิลป์เห็นเป็นอย่างไร

เป็นศิลปะที่มองเห็นได้ หรือรับรู้คุณค่าด้วยการมองเห็น ได้แก่ งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ และสถาปัตยกรรม เรียงรวมกันว่างานทัศนศิลป์ ซึ่งแตกต่างจากงานวรรณกรรม ดนตรี การแสดงที่ต้องรับรู้ความสวยงาม ความไพเราะด้วยหูและตาไปในขณะเดียวกัน

7. ประสาทสัมผัสทั้งห้าของมนุษย์ มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างไร

การรับรู้เป็นเป็นธรรมชาติที่สำคัญของมนุษย์ โดยรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ 1) ตา รับรู้โดยการมองเห็นรูปลักษณ์ของวัตถุ เช่น รูปร่าง รูปทรง สี ผิว ความกลมกลึง หนาแน่น ทึบตัน ความบอบบาง 2) หู รับรู้โดยการได้ยินเสียง ความดัง ค่อย หูม แหวม ความไพเราะของเสียง 3) จมูก รับรู้โดยการดมกลิ่น มนุษย์ทุกคนปรารถนาที่จะได้ดมกลิ่นที่หอม สะอาด สดชื่นอยู่เป็นนิจ 4) ลิ้น รับรู้รสชาติของอาหาร ความอร่อย หวานมัน 5) กายสัมผัส รับรู้จากการสัมผัสทางกาย เช่นการจับมือ การกอด โอบกอด เกิดความอบอุ่น นุ่มนวล ฯลฯ

8. เพราะเหตุใดจึงต้องพัฒนาสมองของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี

เด็กเล็กที่อยู่ในช่วงอายุ 3 ถึง 6 ปี นับเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์เพราะร่างกายและสมองจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ถึงร้อยละ 70-80 ของการพัฒนาสมองทั้งหมด จึงโอกาสสำคัญที่ครู ผู้ดูแล ผู้ปกครอง จะได้ปลูกฝังสิ่งที่ตั้งงามหรือสิ่งที่พึงประสงค์ได้อย่างเต็มที่ ถึงแม้สมองเด็กจะมีขนาดเล็กแต่ก็มีความจุมาก ความสามารถจดจำสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าผู้ใหญ่ โดยจะเก็บบันทึกประสบการณ์

เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิตได้อย่างมากมายไม่รู้จักเต็ม และเป็นพื้นฐานที่จะก่อร่างเป็นพฤติกรรม หรือบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตต่อไป

9. รอยเชื่อมต่อ เป็นอย่างไร

กิจกรรมสุนทรียภาพ ทั้งจากธรรมชาติและจากงานศิลปกรรม จะทำให้เกิดใยเชื่อมต่อระหว่าง เซลสมอง เมื่อมีการทำกิจกรรมมากขึ้น หรือบ่อยครั้งขึ้น ยิ่งทำให้ใยเชื่อมต่อเหล่านั้นแข็งแรง คงอยู่ตลอดไป เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ด้วยความรักที่จะเรียนรู้ตลอดไป

10. สมองซีกซ้ายและซีกขวามีการทำงานเหมือน/แตกต่างกันอย่างไร ?

สมองเป็นอวัยวะที่สำคัญของมนุษย์ แบ่งเป็น สมองซีกซ้าย เกี่ยวกับการรับรู้ด้านภาษา วิทยาศาสตร์ ความเป็นเหตุผล การวิเคราะห์ การคิดคำนวณ และสมองซีกขวา เกี่ยวกับความคิด สร้างสรรค์ จินตนาการ ความเคลื่อนไหว จังหวะ คุณธรรมจริยธรรม

แบบฝึกหัดที่ 2

(ข้อคำถามและแนวการตอบ)

วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จำนวน 10 ข้อ

เวลา .30 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบปัญหาสอบโดยการอธิบายให้เข้าใจ

1. การศึกษาสำหรับเด็กเล็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี ควรเป็นอย่างไร ?

เด็กเล็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี จัดอยู่ในการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม บนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล ในลักษณะของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กปฐมวัยมีความสนใจเพียงช่วงสั้นๆ จะเรียนรู้ได้ดีถ้าเป็นการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่เรียกว่าการเรียนรู้ปนเล่น (Learning by Doing) โดยเฉพาะกิจกรรมทางศิลปะ ที่เด็กชื่นชอบ จัดเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง และส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทุกด้านอย่างครบถ้วน สมบูรณ์

2. มาตรฐานการศึกษาสำคัญอย่างไร ?

มาตรฐานการศึกษา เป็นกรอบหรือข้อกำหนดเชิงคุณภาพ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและสถานศึกษา โดยแต่ละระดับจะมีมาตรฐานการศึกษาเฉพาะที่แตกต่างกัน แต่ประสานและส่งเสริมซึ่งกันและกัน เป็นผลให้สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ต้องจัดการศึกษา การเรียนรู้ให้เป็นไปตามแต่ละมาตรฐานที่กำหนดไว้ ในรูปแบบที่แตกต่างกันตามบริบทภายในและภายนอกของแต่ละแห่ง

3. เด็กปฐมวัย มีลักษณะการเรียนรู้อย่างไร

เด็กปฐมวัยมีการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ เนื่องจากเป็นวัยเด็กเล็กอยู่ในช่วงอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี นอกจากนี้สิ่งต่างๆที่เด็กได้พบเห็น เป็นสิ่งแปลกใหม่ทั้งหมด เด็กจึงสังเกตการปฏิบัติของผู้ใหญ่แล้วมักจะเลียนแบบหรือทำตามเท่าที่สามารถจะทำได้

4. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ ควรเป็นอย่างไร

ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการสังเกต แนะนำให้รู้จักเรื่องราวของธรรมชาติ แล้วชี้ให้มองธรรมชาติตามองค์ประกอบศิลป์ เช่น เส้นรอบนอกของผลมะม่วง รูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ สี พื้นผิว บริเวณว่าง รวมไปถึงความกลมกลึง ความหนักแน่นของผลมะม่วงด้วยด้วยภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

5. การสังเกต มีผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างไร

การสังเกตเป็นการแสดงความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างจริงจัง จัดเป็นการรับรู้อย่างตั้งใจ จดจ่อพิจารณา จนสามารถรับรู้ข้อมูลได้มาก ระเอียด และเก็บสิ่งสมเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะหรือศิลปิน จะถ่ายทอดประสบการณ์นี้ออกมาเป็นผลงานศิลปะที่มีคุณค่าทั้งด้านเนื้อหาเรื่องราวและรูปแบบที่สวยงาม

6. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ควรเป็นอย่างไร

กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย ควรเป็นภาพคนกำลังเข้าแถวเคารพธงชาติ เข้าแถวเวลาซื้อของ เพื่อให้ตระหนักถึงการเรียงลำดับ สิทธิก่อนหลัง ภาพการเข้านอนตรงเวลา การเก็บเสื้อผ้า สิ่งของต่างๆ เข้าที่ อย่างเป็นระเบียบ

7. ท่านคิดว่าภาพลักษณะใดส่งเสริมแนวคิดเชิงจริยธรรมมากที่สุด

เป็นภาพเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่เข้าใจง่าย เช่น ภาพพระพุทธรูป ที่เห็นแล้วระลึกถึงพระพุทธรองค์ พระธรรมคำสอน ทำให้ไม่กล้าประพฤติสิ่งที่เลวร้าย ในขณะที่เดียวกันกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกตื่นตัวที่จะพัฒนาตนให้หลุดพ้นจากกิเลส ตัณหา ตามแนวทางพระพุทธองค์

8. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมความมีน้ำใจ ควรเป็นอย่างไร

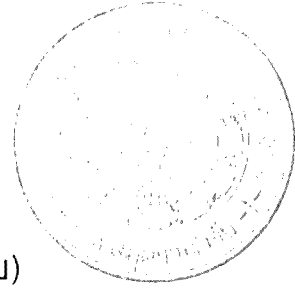
ควรเป็นกิจกรรมกลุ่ม มีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดกิจกรรมให้เขียนภาพการให้การช่วยเหลือ เช่น ช่วยคนแก่ข้ามถนน ภาพสัตว์เลี้ยงที่น่ารัก ภาพการให้อาหารสัตว์ ฯลฯ

9. กิจกรรมทางศิลปะส่งเสริมความประหยัด ควรเป็นอย่างไร

ควรเป็นภาพที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานที่สุจริต ขยันขันแข็ง ภาพการออมเงิน การนำเงินหยอดใส่กระปุก ภาพการบริโภคแบบพอเพียง ด้านการประดิษฐ์ ครูแนะให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมกับงาน การจัดเก็บเพื่อที่จะได้นำกลับมาใช้ได้อีกครั้งหนึ่ง รวมไปถึงการปลูกฝังแนวคิดการปรับปรุงของเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วย

10. กิจกรรมทางศิลปะส่งเสริมความขยันหมั่นเพียร ควรเป็นอย่างไร

ควรเขียนภาพคนที่กำลังทำงานอย่างตั้งใจ ภาพการเขียนเส้นคู่ขนานโดยไม่ใช้เครื่องมือ การตัด
แยกกระดาษแล้วพลิกกลับ ติดตามรอยตัดกระดาษ และการจัดกิจกรรมที่เน้นความประณีต

แบบฝึกหัดที่ 3

(ข้อคำถามและแนวการตอบ)

วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จำนวน 10 ข้อ

เวลา .30 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบปัญหาสอบโดยการอธิบายให้เข้าใจ

1. กิจกรรมทางศิลปะส่งเสริมความซื่อสัตย์ ควรเป็นอย่างไร

ควรให้เด็กทำกิจกรรมทางศิลปะเกี่ยวกับการทำความดี ภาพคนทำความสะอาด การเก็บของ
คนอื่นได้แล้วนำส่งครู / ตำรวจ ภาพคนมาโรงเรียนตรงเวลา

2. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมความสามัคคี ควรเป็นอย่างไร

ควรเป็นกิจกรรมกลุ่ม การต่อเติมรูปทรงพื้นฐานเป็นภาพต่างๆ เช่น การต่อเติมจากรูปวงกลม
เป็นภาพดอกไม้ การต่อเติมรูปสี่เหลี่ยมเป็นภาพสัตว์ การต่อเติมรูปร่างอิสระเป็นภาพดอกไม้

3. กิจกรรมทัศนศิลป์เป็นกลุ่ม ส่งเสริมพัฒนาการด้านใด

ด้านสังคม ความคิดสร้างสรรค์ การบริหารจัดการ คุณธรรมจริยธรรม ถ้อยที่ถ้อยอาศัย การแบ่ง
ปันวัสดุ การยอมรับซึ่งกันและกัน ความสามัคคี

4. กิจกรรมทางศิลปะศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ควรเป็นอย่างไร

กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ควรเป็นกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว ออกแรง เช่น
การเป่าสี การต่อปลอกไม้ การเขียนภาพตามกำแพงที่จัดให้ ภาพการออกกำลังกาย ภาพการเล่นกีฬา
ต่างๆ ภาพการกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และกิจกรรมการพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ

5. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ควรเป็นอย่างไร

ควรเป็นกิจกรรมศิลปะที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ในลักษณะผ่อนคลาย
สนุกสนาน เข้าใจความคิดในงานของตนเองและของผู้อื่น เช่น ให้เล่าเรื่องในภาพของตน ฟังเพลงแล้วแทน
เสียงสูง กลาง ต่ำด้วยสี ร่วมกันเขียนภาพโรงเรียนในฝัน ฯลฯ การจัดแสดงผลงานของเด็กเป็นแรงเสริม
การเรียนรู้ได้อย่างดี

6. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ควรเป็นอย่างไร

ควรจัดกิจกรรมศิลปะเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมความมีเหตุผล เช่น การแนะนำให้รู้จักสังเกตสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบศิลป์ โดยหลีกเลี่ยงความเป็นเนื้อหาวิชาให้มากที่สุด เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามวัย

7. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ควรเป็นอย่างไร

ควรเป็นกิจกรรมกลุ่ม เช่น การเขียนภาพขนาดใหญ่ การประดิษฐ์เศษวัสดุ จะทำให้เด็กนักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม การแบ่งงาน การประสานงาน การแบ่งปัน เอื้ออาทรต่อกัน การร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้งานสำเร็จ

8. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ควรเป็นอย่างไร

ภาษาเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง จึงควรจัดกิจกรรมศิลปะที่ถ่ายทอดจากข้อความ ประโยคเป็นผลงานศิลปะ เช่น การเขียนภาพแสดงความหมายของคำกินข้าว ไปเที่ยว สัตว์เลี้ยง การเขียนภาพประกอบนิทาน ฯลฯ

9. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมการถ่ายทอดจินตนาการ เป็นอย่างไร

จัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสรรคงานศิลปะอย่างอิสระ แล้วให้ออกมาพูดหรือนำเสนอเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราวในผลงานของตน การเขียนภาพประกอบนิทาน อยากรได้อะไรให้เขียนออกมาเป็นภาพ ฯลฯ

10. จงกล่าวถึงความอิสระในงานศิลปกรรม

ความอิสระทางศิลปะ หมายถึง การคิด การกระทำที่เป็นตัวของตัวเอง เมื่อถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ ผู้สร้างสรรค์จะใช้เทคนิค กลวิธีได้อย่างอิสระเมื่อสร้างสรรค์ผลงานเสร็จ ผู้ดูก็ดูได้อย่างอิสระตามประสบการณ์ของแต่ละคน ภาพประเพณีนี้มักจะใช้ที่ภาพกว้างๆ เช่น การจัดภาพหมายเลข 1 ความสัมพันธ์ของสี รูปทรงในอวกาศ

แบบฝึกหัดที่ 4
(ข้อคำถามและแนวการตอบ)
วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จำนวน 10 ข้อ

เวลา .30 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบปัญหาสอบโดยการอธิบายให้เข้าใจ

1. การนำเศษวัสดุมาปะติดเป็นภาพต่างๆ จัดเป็นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านใดบ้าง
ด้านการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กในการจับวัสดุ อุปกรณ์ ด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์
ด้านการใช้เศษวัสดุให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหา การคัดเลือกวัสดุให้เหมาะสมกับงาน การเพิ่ม
มูลค่าเพิ่มให้แก่วัสดุ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ความภาคภูมิใจที่ทำได้
2. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมการควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก ควรเป็นอย่างไร
กิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในสร้างงานศิลปะ เช่น พู่กัน ดินสอสี เกรยอง การปั้น
ดินน้ำมัน การประดิษฐ์ภาพด้วยเมล็ดข้าวสาร ข้าวเปลือก
3. การสอนให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ ควรเป็นอย่างไร
การเขียนภาพจากนิทาน การประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นรูปทรงต่างๆ การพิมพ์แล้วต่อเติมเป็นภาพ
การสร้างสรรค์ด้วยเชือก หลอกกาแฟ ฯลฯ
4. การสอนทัศนศิลป์แบบบูรณาการ เป็นอย่างไร
เป็นการสอนที่เน้นการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของเด็ก ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
เน้นความรู้ที่หลากหลาย เน้นการร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน การแสดงท่าทางของสัตว์ที่ชอบ เลี้ยงร้อง
เล่าเรื่องหรือเขียนภาพสัตว์นั้น
5. กิจกรรมใดที่ทำให้ทราบความคิดเห็น ของเด็ก
มีการสอนหลายแบบโดยเฉพาะการสอนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้อธิบาย เล่าเรื่องในผลงานของ
ตนเอง

6. ข้อคำนึงในการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นอย่างไร

ผู้สอน/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ไม่ควรใช้มาตรฐานของผู้ใหญ่มาพิจารณาตัดสินผลงานของเด็ก ไม่ควรเอาผลงานเด็กมาเปรียบเทียบกันในห้องเรียน เมื่อเด็กเริ่มทำงาน อย่าเคี่ยวเข็ญ หรือบังคับให้ทำงาน สำเร็จ

7. การวัดผลกับการประเมินผล เป็นอย่างไร

เป็นกระบวนการตัดสินประเมินคุณค่าตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประเมินผลเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวัดผล ผ่านเครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาประเมินเป็นผลการเรียน โดยรวม ปรากฏเป็นเกรด/ระดับคะแนน

การวัดประเมินผล เป็นกิจกรรมสำคัญของผู้สอน ผู้ดูแล ด้วยวิธีการสังเกต การทดลอง ทดสอบ พฤติกรรมของผู้เรียน แล้วกำหนดค่าคะแนนเป็นตัวเลข ที่เป็นการแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ตามเกณฑ์ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ เป็นข้อมูลพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของเด็กเชิงปริมาณ

8. จงกล่าวถึงการประเมินผลกิจกรรมสุนทรียภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

การประเมินกิจกรรมสุนทรียภาพ ไม่ควรสร้างเกณฑ์หรือมาตรฐานทางศิลปะมานัก ควรพิจารณาจากความสามารถตามวัย การแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ มิใช่ความสวยงาม และความเหมือน ไม่ควรนำงานของเด็กแต่ละคนมาเปรียบเทียบกัน และไม่ควรวิจารณ์ หรือชี้แนะให้ปรับแก้ ควรแสดงความชื่นชมเพื่อให้เด็กภาคภูมิใจในการแสดงออกอย่างอิสระ หลีกเลียงการตี เพราะอาจจะเป็นการทำลายความรู้สึกนึกคิดที่บริสุทธิ์ของเด็ก อาจจะทำให้เกิดความรู้สึกผิด ละอาย ทำให้ขาดความมั่นใจในตัวเอง ควรใช้การชม เป็นการเสริมแรงให้เด็กมีกำลังใจ มั่นใจ อบอุ่น ชยัน อยากรเรียนอยากรู้ต่อไป

9. เป้าหมายสำคัญของการประเมินผล

นำผลการประเมินมาประกอบการตัดสินใจในการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านอย่างครบถ้วน สมบูรณ์

10. เจตคติของผู้ดูแล/ครูผู้สอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นอย่างไร

ควรมีความรักและเห็นคุณค่าในงานศิลปะและศิลปะศึกษา ในการพัฒนาเด็กได้ทุกด้าน (ด้านกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา) และที่สำคัญ นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การทำกิจกรรมทางศิลปะจึงแตกต่างกัน ความสวยงามอาจจะแตกต่างกัน แต่มีใช้ดีเร็วกว่ากัน

ภาคผนวก จ.

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
(ข้อคำถามและแนวการตอบ)
วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
(ข้อคำถามและแนวทางการตอบ)
วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

จำนวน 25 ข้อ

เวลา 3 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบปัญหาสอบโดยการอธิบายให้เข้าใจ

1. ประสบการณ์สุนทรียะเป็นอย่างไร

ประสบการณ์สุนทรียะหรือสุนทรียภาพ เป็นประสบการณ์ทางความงาม ที่รวมไปถึงความไพเราะ ความหอม ความอร่อย และความนุ่มนวลอบอุ่น เช่น การได้ไปชมธรรมชาติที่สวยงาม ได้ไปทะเล ได้ไปดู น้ำตก ฟังนา ฯลฯ รวมทั้งการได้ไปชมนิทรรศการทางศิลปะ การฟังเพลง การชมละครหรือศิลปะการแสดง ต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสุนทรียภาพที่ทำให้มนุษย์เกิดความสุข ความปิติยินดี

2. ผู้มีสุนทรียภาพมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ผู้มีสุนทรียภาพในหัวใจ ซึ่งสรุปเป็นลักษณะเชิงประจักษ์ได้ดังนี้

- 1) มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ
- 2) มีเหตุผลเชิงสร้างสรรค์ในการกระทำสิ่งต่างๆ
- 3) มีจิตสาธารณะ โอบอ้อม อารี
- 4) มองโลกในแง่ดี เป็นมิตรกับทุกคน
- 5) มีความไวในการรับรู้ความดี ความงาม

3. สิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เพื่อความงาม มีลักษณะอย่างไร

สิ่งที่เกิดขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์เพื่อความงาม มี 2 ลักษณะได้แก่ สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อความสวยงามโดยตรง เป็นการแสวงหารูปแบบความงามที่แปลกใหม่มานำเสนอต่อสังคม ในลักษณะของงานศิลปกรรมที่แสดงความงามของรูปแบบและเนื้อหาสาระ กับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความงามและประโยชน์สอย เป็นการปรุงแต่งให้สิ่งต่างๆที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน มีทั้งคุณภาพและความสวยงามไปในขณะเดียวกัน เช่น นาฬิกา มีประโยชน์เป็นเครื่องบอกเวลา และมีงามสวยงามไปในขณะเดียวกัน

4. ธรรมชาติกับศิลปะเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

ธรรมชาติเกิดขึ้นเองตามกระบวนการทางชีววิทยา มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นการปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่ ในขณะที่ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ปรากฏเป็นภาพเขียน ภาพปั้น แกะสลัก ภาพถ่าย สิ่งก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ดนตรี ศิลปะการแสดง ฯลฯ ศิลปินจึงสามารถสร้างสรรค์ได้หลายรูปแบบและสอดแทรกเรื่องราว สิ่งที่ตั้งใจต่าง ๆ ในผลงานของตน โดยปรารถนาจะให้ผู้ดู ผู้ชมได้ชื่นชมกับสิ่งที่ตั้งใจเหล่านั้น

5. ประสบสัมผัสทั้งห้าของมนุษย์ มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างไร

การรับรู้เป็นธรรมชาติที่สำคัญของมนุษย์ โดยรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ 1) ตา รับรู้โดยการมองเห็นรูปลักษณ์ของวัตถุ เช่น รูปร่าง รูปทรง สี ผิว ความกลมกลึง หนาแน่น ทึบตัน ความบอบบาง 2) หู รับรู้โดยการได้ยินเสียง ความดัง ค่อย ห้วน แหลม ความไพเราะของเสียง 3) จมูก รับรู้โดยการดมกลิ่น มนุษย์ทุกคนปรารถนาที่จะได้ดมกลิ่นที่หอม สะอาด สดชื่นอยู่เป็นนิจ 4) ลิ้น รับรู้รสชาติของอาหาร ความอร่อย หวานมัน 5) ปลายสัมผัส รับรู้จากการสัมผัสทางกาย เช่นการจับมือ การกอดโอบกอด เกิดความอบอุ่น นุ่มนวล ฯลฯ

6. เพราะเหตุใดจึงต้องพัฒนาสมองของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี

เด็กเล็กที่อยู่ในช่วงอายุ 3 ถึง 6 ปี นับเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์เพราะร่างกายและสมองจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ถึงร้อยละ 70-80 ของการพัฒนาสมองทั้งหมด จึงโอกาสสำคัญที่ครู ผู้ดูแล ผู้ปกครอง จะได้ปลูกฝังสิ่งที่ตั้งใจหรือสิ่งที่พึงประสงค์ได้อย่างเต็มที่ ถึงแม้สมองเด็กจะมีขนาดเล็ก แต่ก็มีจำนวนมาก ความสามารถจำสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าผู้ใหญ่ โดยจะเก็บบันทึกประสบการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านมาในชีวิตได้อย่างมากมายไม่รู้จักเต็ม และเป็นพื้นฐานที่จะก่อร่างเป็นพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของเด็กเมื่อเติบโตใหญ่ต่อไป

7. รอยเชื่อมต่อ เป็นอย่างไร

กิจกรรมสุนทรียภาพ ทั้งจากธรรมชาติและจากงานศิลปกรรม จะทำให้เกิดใยเชื่อมต่อระหว่างเซลล์สมอง เมื่อมีการทำกิจกรรมมากขึ้น หรือบ่อยครั้งขึ้น ยิ่งทำให้ใยเชื่อมต่อเหล่านั้นแข็งแรง คงอยู่ตลอดไป เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ด้วยความรักที่จะเรียนรู้ตลอดไป

8. **สมองซีกซ้ายและซีกขวามีการทำงานเหมือน/แตกต่างกันอย่างไร ?**

สมองเป็นอวัยวะที่สำคัญของมนุษย์ แบ่งเป็น สมองซีกซ้าย เกี่ยวกับการรับรู้ด้านภาษา วิทยาศาสตร์ ความเป็นเหตุผล การวิเคราะห์ การคิดคำนวณ และสมองซีกขวา เกี่ยวกับความคิด สร้างสรรค์ จินตนาการ ความเคลื่อนไหว จังหวะ คุณธรรมจริยธรรม

9. **การศึกษาสำหรับเด็กเล็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี ควรเป็นอย่างไร ?**

เด็กเล็กที่มีอายุอยู่ในช่วง 3-6 ปี จัดอยู่ในการศึกษาปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม บนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล ในลักษณะของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เด็กปฐมวัยมีความสนใจเพียงช่วงสั้นๆ จะเรียนรู้ได้ดีถ้าเป็นการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่เรียกว่าการเรียนรู้ปนเล่น (Learning by Doing) โดยเฉพาะกิจกรรมทางศิลปะ ที่เด็กชื่นชอบ จัดเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง และส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทุกด้านอย่างครบถ้วน สมบูรณ์

10. **การสังเกต มีผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างไร**

การสังเกตเป็นการแสดงความสนใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างจริงจัง จัดเป็นการรับรู้อย่างตั้งใจ จดจ่อ พินิจพิจารณา จนสามารถรับรู้ข้อมูลได้มาก ระเอียด และเก็บสิ่งสมเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะหรือศิลปิน จะถ่ายทอดประสบการณ์นี้ออกมาเป็นผลงานศิลปะที่มีคุณค่าทั้งด้านเนื้อหาเรื่องราวและรูปแบบที่สวยงาม

11. **กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมความมีน้ำใจ ควรเป็นอย่างไร**

ควรเป็นกิจกรรมกลุ่ม มีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดกิจกรรมให้เขียนภาพการให้การช่วยเหลือ เช่น ช่วยคนแก่ข้ามถนน ภาพสัตว์เลี้ยงที่น่ารัก ภาพการให้อาหารสัตว์ ฯลฯ

12. **กิจกรรมทางศิลปะส่งเสริมความประหยัด ควรเป็นอย่างไร**

ควรเป็นภาพที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการทำงานที่สุจริต ขยันขันแข็ง ภาพการออมเงิน การนำเงินหยอดใส่กระปุก ภาพการบริโภคแบบพอเพียง ด้านการประดิษฐ์ ครูแนะให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสมกับงาน การจัดเก็บเพื่อที่จะได้นำกลับมาใช้ได้อีกครั้งหนึ่ง รวมไปถึงการปลูกฝังแนวคิดการปรับปรุงของเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วย

13. กิจกรรมทางศิลปะส่งเสริมความขยันหมั่นเพียร ควรเป็นอย่างไร

ควรเขียนภาพคนที่กำลังทำงานอย่างตั้งใจ ภาพการเขียนเส้นคู่ขนานโดยไม่ใช้เครื่องมือ การตัดแยกกระดาษแล้วพลิกกลับ ติดตามรอยตัดกระดาษ และการจัดกิจกรรมที่เน้นความประณีต

14. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมความสามัคคี ควรเป็นอย่างไร

ควรเป็นกิจกรรมกลุ่ม การต่อเติมรูปทรงพื้นฐานเป็นภาพต่างๆ เช่น การต่อเติมจากรูปวงกลมเป็นภาพดอกไม้ การต่อเติมรูปสี่เหลี่ยมเป็นภาพสัตว์ การต่อเติมรูปร่างอิสระเป็นภาพดอกไม้

15. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ควรเป็นอย่างไร

กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางกาย ควรเป็นกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว ออกแรง เช่น การเป่าสี การต่อปลอกไม้ การเขียนภาพตามกำแพงที่จัดให้ ภาพการออกกำลังกาย ภาพการเล่นกีฬาต่างๆ ภาพการกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และกิจกรรมการพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ

16. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ ควรเป็นอย่างไร

ควรเป็นกิจกรรมศิลปะที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ในลักษณะผ่อนคลาย สนุกสนาน เข้าใจความคิดในใจของตนเองและของผู้อื่น เช่น ให้เล่าเรื่องในภาพของตน ฟังเพลงแล้วแทนเสียงสูง กลาง ต่ำด้วยสี ร่วมกันเขียนภาพโรงเรียนในฝัน ฯลฯ การจัดแสดงผลงานของเด็กเป็นแรงเสริมการเรียนรู้ได้อย่างดี

17. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ควรเป็นอย่างไร

ครูควรจัดกิจกรรมศิลปะเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมความมีเหตุผล เช่น การแนะให้รู้จักสังเกตสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบศิลป์ โดยหลีกเลี่ยงความเป็นเนื้อหาวิชาให้มากที่สุด เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามวัย

18. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ควรเป็นอย่างไรอย่างไร

ควรเป็นกิจกรรมกลุ่ม เช่น การเขียนภาพขนาดใหญ่ การประดิษฐ์เศษวัสดุ จะทำให้เด็กนักเรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม การแบ่งงาน การประสานงาน การแบ่งปัน เชื้ออาหารต่อกัน การร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้งานสำเร็จ

19. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ควรเป็นอย่างไร

ภาษาเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง จึงควรจัดกิจกรรมศิลปะที่ถ่ายทอดจากข้อความ ประโยคเป็นผลงานศิลปะ เช่น การเขียนภาพแสดงความหมายของคำกินข้าว ไปเที่ยว สัตว์เลี้ยง การเขียนภาพประกอบนิทาน ฯลฯ

20. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมการถ่ายทอดจินตนาการ เป็นอย่างไร

จัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างผลงานศิลปะอย่างอิสระ แล้วให้ออกมาพูดหรือนำเสนอเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องราวในผลงานของตน การเขียนภาพประกอบนิทาน อยากรู้ได้อะไรให้เขียนออกมาเป็นภาพ ฯลฯ

21. กิจกรรมทางศิลปะที่ส่งเสริมการควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก ควรเป็นอย่างไร

กิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในผลงานศิลปะ เช่น พู่กัน ดินสอสี เกรียง การปั้น ดินน้ำมัน การประดิษฐ์ภาพด้วยเมล็ดข้าวสาร ข้าวเปลือก

22. การสอนให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ ควรเป็นอย่างไร

การเขียนภาพจากนิทาน การประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นรูปทรงต่างๆ การพิมพ์แล้วต่อเติมเป็นภาพ การสร้างสรรค์ด้วยเชือก หลอดกาแฟ ฯลฯ

23. การสอนทัศนศิลป์แบบบูรณาการ เป็นอย่างไร

เป็นการสอนที่เน้นการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของเด็ก ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความรู้ที่หลากหลาย เน้นการร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน การแสดงท่าทางของสัตว์ที่ชอบ เสียงร้องเล่าเรื่องหรือเขียนภาพสัตว์นั้น

24. ข้อคำนึงในการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นอย่างไร

ผู้สอน/ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ไม่ควรใช้มาตรการของผู้ใหญ่มาพิจารณาตัดสินผลงานของเด็ก ไม่ควรเอาผลงานเด็กมาเปรียบเทียบกันในห้องเรียน เมื่อเด็กเริ่มทำงาน อย่าเคี่ยวเข็ญ หรือบังคับให้ทำงานสำเร็จ

25. จงกล่าวถึงการประเมินผลกิจกรรมสุนทรียภาพสำหรับเด็กปฐมวัย

การประเมินกิจกรรมสุนทรียภาพ ไม่ควรสร้างเกณฑ์หรือมาตรฐานทางศิลปะมากนัก ควรพิจารณาจากความสามารถตามวัย การแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ มิใช่ความสวยงาม และความเหมือน ไม่ควรนำงานของเด็กแต่ละคนมาเปรียบเทียบกัน และไม่ควรวิจารณ์ หรือชี้แนะให้ปรับแก้ ควรแสดงความชื่นชมเพื่อให้เด็กภาคภูมิใจในการแสดงออกอย่างอิสระ หลีกเลี่ยงการติ เพราะอาจจะเป็นการทำลายความรู้สึกนึกคิดที่บริสุทธิ์ของเด็ก อาจจะทำให้เกิดความรู้สึกผิด ละอาย ทำให้ขาดความมั่นใจในตัวเอง ควรใช้การชม เป็นการเสริมแรงให้เด็กมีกำลังใจ มั่นใจ อบอุ่น ชยัน อยากรเรียนอยากรู้ต่อไป

ภาคผนวก ช.

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1	.67	.23	21	.72	.44
2	.61	.33	22	.67	.33
3	.63	.27	23	.72	.50
4	.63	.28	24	.72	.33
5	.72	.67	25	.69	.58
6	.67	.67	26	.61	.55
7	.67	.23	27	.69	.33
8	.55	.64	28	.55	.55
9	.67	.50	29	.55	.88
10	.58	.33	30	.61	.43
11	.67	.55	31	.55	.65
12	.50	.72	32	.63	.38
13	.53	.38	33	.67	.56
14	.67	.44	34	.69	.63
15	.63	.67	35	.63	.65
16	.67	.55	36	.67	.43
17	.61	.33	37	.77	.28
18	.69	.50	38	.61	.32
19	.61	.44	39	.54	.55
20	.74	.37	40	.37	.36

ค่าความยากง่ายระหว่าง .50-.77

ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .23-.88

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

***** Method 1 (space saver) will be use for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Case = 25.0

Alpha = .9489

N of Items = 40

ภาคผนวก ซ.

แบบสำรวจเจตคติของนักศึกษาที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่องสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

แบบสำรวจเจตคติของนักศึกษาที่เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
เรื่องสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	การใช้ภาษาที่เหมาะสมเข้าใจง่าย					
2	การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ สะดวก แก่การศึกษาค้นคว้า					
3	เนื้อหาและภาพประกอบมีความสัมพันธ์กัน					
4	ภาพประกอบชัดเจน ช่วยให้น่าสนใจและ กระตุ้นให้อยากเรียน อยากรู้					
5	ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้กิจกรรม ศิลปะเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย					
6	ความน่าสนใจของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์					
7	ส่งเสริมพัฒนาการ ทางด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติ					
8	นำความรู้ ทักษะ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ การประกอบอาชีพได้					
9	ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียน และครูผู้สอน					
10	ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา					

ภาคผนวก ฅ.

ตารางคะแนนระหว่างเรียน (E_1) กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ (E_2) จากการเรียน
ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ตารางคะแนนระหว่างเรียน (E₁) กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ (E₂) จากการเรียน
ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

นักศึกษา คนที่	คะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน				คะแนนรวม ระหว่างเรียน (E ₁) (100 คะแนน)	คะแนน ผลสัมฤทธิ์ (E ₂) (100 คะแนน)
	แบบฝึกหัดที่ 1 (25 คะแนน)	แบบฝึกหัดที่ 2 (25 คะแนน)	แบบฝึกหัดที่ 3 (25 คะแนน)	แบบฝึกหัดที่ 4 (25 คะแนน)		
1	21	22	19	20	82	82
2	17	19	22	23	81	84
3	24	20	22	22	88	75
4	23	20	20	17	80	84
5	22	22	20	22	86	81
6	24	18	22	19	83	83
7	19	19	21	22	81	79
8	20	17	22	22	81	81
9	23	20	18	20	81	84
10	22	22	21	20	85	75
11	17	21	20	21	79	80
12	22	22	19	18	81	78
13	21	21	22	22	86	84
14	22	22	22	18	84	81
15	18	19	20	19	76	80
16	23	23	20	22	88	84
17	22	22	20	20	84	82
18	16	20	23	23	82	80
19	20	20	22	22	84	83
20	20	17	21	18	76	78
21	21	21	22	22	86	93
22	23	18	20	21	82	84
23	22	22	22	18	84	91

ตาราง (ต่อ)

นักศึกษา คนที่	คะแนนจากการทำแบบฝึกหัด ระหว่างเรียน				คะแนนรวม ระหว่างเรียน (E ₁) (100 คะแนน)	คะแนน ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ (E ₂) (100 คะแนน)
	แบบฝึกหัดที่ 1 (25 คะแนน)	แบบฝึกหัดที่ 2 (25 คะแนน)	แบบฝึกหัดที่ 3 (25 คะแนน)	แบบฝึกหัดที่ 4 (25 คะแนน)		
24	15	18	21	20	74	88
25	20	19	18	19	76	86
26	19	22	20	22	83	90
27	18	19	17	20	74	85
28	21	20	19	20	80	90
29	18	20	22	20	80	83
30	22	21	19	22	84	89
รวม					2,451	2,497
ค่าเฉลี่ย					81.70	83.23
ค่าร้อยละ					81.70	83.23

การเรียนรู้ของนักศึกษาด้วย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E₁) จำนวน 4 ครั้ง รวม 2,451 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 81.70 ค่าร้อยละ เท่ากับ 81.70

หลังจากศึกษาด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้น ผู้สอนจัดให้มีการสอบด้วยข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E₂) ได้คะแนนรวม 2,497 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 83.23 ค่าร้อยละ เท่ากับ 83.23 ซึ่งสูงกว่า ร้อยละ 80

ดังนั้นอัตราส่วนร้อยละของ E₁/E₂ จึงเท่ากับ 81.70/83.23 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 แสดงว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์สำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ ใช้สอนในหลักสูตรการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ได้

อิเล็กทรอนิกส์ เรื่องสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย
และคะแนนที่สอบหลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์

นักศึกษา คนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) (100 คะแนน)	การทดสอบหลังเรียน ไป แล้ว 2 สัปดาห์ (100 คะแนน)	ผลต่าง
1	82	81	-1
2	84	79	-5
3	75	91	+16
4	84	83	-1
5	81	85	+4
6	83	84	+1
7	79	76	-3
8	81	84	+3
9	84	83	-1
10	75	78	+3
11	80	83	+3
12	78	84	+7
13	84	85	+1
14	81	79	-2
15	80	83	+3
16	84	82	-2
17	82	84	+2
18	80	85	+5
19	83	84	+1
20	78	82	+4
21	93	84	-9
22	84	79	-5
23	91	90	-1

ตาราง (ต่อ)

นักศึกษา คนที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) (100 คะแนน)	การทดสอบหลังเรียน ไป แล้ว 2 สัปดาห์ (100 คะแนน)	ผลต่าง
24	88	85	-3
25	86	85	-1
26	90	89	-1
27	85	83	-2
28	90	84	-6
29	83	86	+3
30	89	90	+1
รวม	2,497	2,410	-87
ค่าเฉลี่ย	83.23	80.50	2.84
ค่าร้อยละ	83.23	80.50	2.84

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือคะแนนสอบหลังเรียนรวม 2,497 คิดเป็นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 83.23 ในขณะที่คะแนนจากการสอบหลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ มีคะแนนรวม 2,410 คิดเป็นค่าเฉลี่ย เท่ากับ 80.50